

NHỮNG VẤN ĐỀ XÃ HỘI TRONG TIỂU THUYẾT "HÃY VỀ VỚI CHA" CỦA SHIN KYUNG-SOOK

NGÔ VĂN CÔNG*

Tóm tắt: Bài viết xem xét tác động của các vấn đề xã hội như đói nghèo, biến động lịch sử và bệnh tật đến tâm lí con người và sự phức tạp trong mối quan hệ gia đình Hàn Quốc qua tiểu thuyết *Hãy về với cha* của Shin Kyung-sook. Tác phẩm này đã khắc họa những chấn thương tinh thần, khoảng cách giữa các thế hệ và hành trình hàn gắn tình cảm gia đình đầy thử thách. Qua phân tích, bài viết khẳng định giá trị cốt lõi của tiểu thuyết, bao gồm: tình thân, sự thấu hiểu và nỗ lực kết nối chính là sức mạnh giúp con người vượt qua những chấn thương lịch sử và chấn thương trong đời thường, từ đó làm nổi bật khả năng tự chữa lành phi thường của con người Hàn Quốc.

Từ khóa: Gia đình Hàn Quốc, *Hãy về với cha*, Shin Kyung-sook, chấn thương, chữa lành

Lĩnh vực nghiên cứu: Văn học

Abstract: This article examines how social issues such as poverty, historical upheavals, and illness affect human psychology and the complexity of Korean family relationships in Shin Kyung-sook's novel *I went to see my father*. The novel depicts psychological trauma, generational gaps, and the challenging journey of family reconciliation. Through this analysis, the article highlights that the novel's core values, including family love, understanding, and the effort to reconnect, represent the strength that enables people to overcome both historical and everyday traumas, thus highlighting the extraordinary self-healing ability of Korean people.

Keywords: Korean family, *I went to see my father*, Shin Kyung-sook, trauma, healing

(Ngày nhận bài: 15/9/2025; ngày gửi phản biện: 22/9/2025; ngày duyệt bài: 6/10/2025)

Mở đầu

Trong làn sóng phát triển của văn học Đông Bắc Á, văn học Hàn Quốc thế kỉ XXI đã tạo nên một dấu ấn riêng biệt. Trước hết, văn học Hàn Quốc hiện đại phản ánh sâu sắc quá trình đô thị hóa của xã hội, cùng với quá trình này là những xung đột giữa giá trị truyền thống và hiện đại. Bên cạnh đó, sáng tác của các nhà văn Hàn Quốc đã khắc họa những vấn đề nảy sinh trong quá trình chuyển mình từ nông nghiệp sang công

* Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh
Email: vancongwfhb@gmail.com

nghiệp. Đặc biệt, văn học Hàn Quốc không chỉ dừng lại ở việc thể hiện sự đa dạng về phong cách và thể loại, kết hợp nhuần nhuyễn giữa yếu tố truyền thống và hiện đại trong cách viết mà còn phản ánh các vấn đề xã hội trong quá khứ và hiện tại.

Shin Kyung-sook sinh năm 1963, là một trong những nhà văn đương đại nổi tiếng của Hàn Quốc. Giai đoạn 1962-1971 được xem là “giai đoạn quan trọng nhất trong sự phát triển kinh tế hiện đại của đất nước”¹, từ đây Hàn Quốc có nền kinh tế xã hội ổn định và phát triển mạnh mẽ, văn hóa phương Tây dần thấm sâu vào suy nghĩ của giới trẻ Hàn Quốc. Tuy nhiên, Shin Kyung-sook không bị cuốn vào văn hóa tiêu dùng đại chúng, mà vẫn giữ được “hương vị” Hàn Quốc. Với khả năng cảm thụ tinh tế những mạch ngầm của văn hóa truyền thống, cũng như hơi thở của cuộc sống đương đại, nhà văn đã thể hiện được bản lĩnh của người sáng tác nghệ thuật thông qua những tác phẩm của mình. Chính điều này đã giúp nữ nhà văn không chỉ thành công ở Hàn Quốc, mà còn đến được với độc giả thế giới. Trong một bài phỏng vấn, Shin Kyung-sook đã nêu lên quan niệm sáng tác của mình: “Trong bất cứ trường hợp nào, tôi cũng chỉ viết ra câu chuyện mà tôi muốn viết và viết nó theo đúng cách của tôi. Một trong những lý do khiến tôi trở thành nhà văn là khát vọng được tự do, thoát khỏi mọi ràng buộc, áp đặt”². Quan niệm này cho thấy Shin Kyung-sook không chỉ theo đuổi việc sáng tạo nghệ thuật đơn thuần mà còn mong muốn phá vỡ những khuôn mẫu, định kiến đang chi phối hoạt động sáng tác. Trong bối cảnh văn học Hàn Quốc đương đại, tư tưởng này đã góp phần thúc đẩy xu hướng cá nhân hóa trong sáng tác, đồng thời khẳng định vai trò của việc tự do sáng tạo như một điều kiện cần thiết để văn chương phát triển và đổi mới.

Tiểu thuyết *Hãy về với cha* (tên gốc: 아버지에게 갔었어) của Shin Kyung-sook được xuất bản tại Hàn Quốc năm 2021 và đã được dịch sang tiếng Việt (bản dịch của Vương Thúy Quỳnh Anh, Nhà xuất bản Văn học phát hành năm 2023). Tác phẩm chứa đựng “những suy ngẫm sâu sắc nhưng nhẹ nhàng về nỗi buồn, những mối quan hệ, trách nhiệm và kỳ vọng giữa các thành viên trong gia đình”³. Tác phẩm tái hiện

¹ Nguyễn Đức Thanh Trúc, *Hình ảnh người phụ nữ Hàn Quốc hiện đại từ góc nhìn văn hóa qua một số tác phẩm văn học*, Luận văn thạc sĩ (Thành phố Hồ Chí Minh: Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, 2023), 21.

² Thanh Huyền, “Shin Kyung Sook: “Tôi chỉ viết câu chuyện tôi muốn viết”, *VnExpress*, ngày 25 tháng 5 năm 2012, <https://vnexpress.net/shin-kyung-sook-toi-chi-viet-cau-chuyen-toi-muon-viet-2134986.html>, truy cập ngày 25/08/2025.

³ Lauren, B., “I went to see my father by Kyung-Sook Shin”, *World Literature Today*, 4(97) (2023): 60.

lịch sử Hàn Quốc trong gần một thế kỷ đầy biến động, đồng thời dùng bối cảnh đó để soi chiếu vào không gian riêng tư của một gia đình. Tác phẩm không chỉ phản ánh sâu sắc quá trình đô thị hóa và sự xung đột giữa các giá trị truyền thống - hiện đại, mà còn đóng vai trò như một kho lưu trữ kí ức tập thể, ghi lại những chấn thương và sức sống của một dân tộc từng trải qua nhiều biến động.

1. Tác động của những vấn đề xã hội đối với gia đình Hàn Quốc trong tiểu thuyết *Hãy về với cha*

Tiểu thuyết *Hãy về với cha* của Shin Kyung-sook tái hiện chân thực bối cảnh Hàn Quốc gần một thế kỉ (từ những năm 30 thế kỉ XX đến đầu thế kỉ XXI) đầy biến cố, từ thời kì Nhật Bản đô hộ, Chiến tranh Triều Tiên, đến quá trình hiện đại hóa với những hệ lụy về kinh tế, chính trị và xã hội. Về mặt hình thức, văn bản bao gồm những đoạn văn dài xen kẽ với những đoạn ngắn chỉ có một dòng, tạo nên hiệu ứng phản chiếu những nhận thức mạnh mẽ của người kể chuyện xuyên suốt tiểu thuyết: nhận thức về xã hội đương thời, về nỗi đau người cha phải chịu đựng và về nỗi đau của chính mình. Từ đó, những vấn đề xã hội được đan xen, lồng ghép vào cốt truyện qua từng chương đã góp phần tạo nên tính chỉnh thể của tác phẩm. Bằng lối kể chuyện đứt đoạn, xen kẽ giữa những hồi ức phân mảnh và nghệ thuật trần thuật đa điểm nhìn, Shin Kyung-sook khắc họa một Hàn Quốc với những mặt đối lập: thành thị Seoul hỗn loạn với những khu ổ chuột tồi tàn, nông thôn nghèo khó bị bỏ rơi trong cơn khủng hoảng lương thực, những cá nhân bị cuốn vào vòng xoáy của lịch sử và những căn bệnh quái ác. Qua số phận của gia đình Heon, tác phẩm đã mô tả một cách sống động hiện thực xã hội với những mất mát chung của một dân tộc, nơi những biến cố xã hội gắn liền với cuộc đời mỗi con người.

Tiểu thuyết *Hãy về với cha* thể hiện những vấn đề xã hội như là yếu tố chi phối số phận của từng thành viên trong gia đình. Những khó khăn không chỉ gây ra những vết thương thể xác, mà còn làm rạn nứt sự kết nối tinh thần, tạo ra khoảng cách thế hệ trong tình cảm gia đình. Những vấn đề xã hội mà tiểu thuyết đề cập góp phần bảo tồn kí ức tập thể của người Hàn Quốc trong giai đoạn biến động lịch sử (những kí ức về sự đói nghèo, khó khăn, biến động lịch sử, bệnh tật...), nhưng quan trọng hơn là trên nền bức tranh u ám ấy, nó đặt ra các vấn đề mang tính phổ quát như mối quan hệ giữa cá nhân - gia đình - xã hội, giữa truyền thống - hiện đại.

1.1. Đói nghèo và sự thấu hiểu những hi sinh

Theo nhà phê bình văn học Terry Eagleton, “văn học không chỉ phản ánh mà còn góp phần định hình nhận thức của con người về thế giới xung quanh”⁴. Trong bối cảnh văn học Hàn Quốc, Peter H. Lee cho rằng: “Các tác phẩm văn học đóng vai trò quan trọng trong việc ghi lại và phản ánh những biến động lịch sử - xã hội của đất nước”⁵. Shin Kyung-sook đã thể hiện cảnh đói nghèo một cách chân thực đến từng nét khổ đau của con người trong làng quê nông thôn Hàn Quốc. Đói nghèo thấm sâu và tác động đến các mối quan hệ gia đình trong tiểu thuyết. Tuy nhiên, điều đáng chú ý là tác giả không dừng lại ở việc khắc họa nỗi đau, mà còn hướng tới việc làm thế nào để thấu hiểu những hi sinh thầm lặng ấy - bước đầu tiên trong hành trình hàn gắn và chữa lành.

Trong tiểu thuyết, đói nghèo không chỉ là sự thiếu thốn về vật chất, mà còn là một áp lực tâm lí đè nặng lên người cha và định hình mối quan hệ của ông với gia đình. Shin Kyung-sook đã tái hiện một cách chân thực cuộc khủng hoảng lương thực trong thời kì Hàn Quốc “năm nào cũng thiếu gạo”. Nạn đói hoành hành dữ dội, “ai cũng chỉ hi vọng dù thu hoạch không dư ra chút nào thì ít nhất cũng đủ để tự cung tự cấp”⁶. Nạn đói đe dọa cuộc sống gia đình của Heon: “Nhiều lúc ra kho lấy gạo mà chỉ nhìn thấy đáy. Ai biết cho nỗi lo ấy chứ. Hũ gạo nhìn thấy đáy, nhà lại có sáu đứa con, đứa nào ăn cũng khỏe”⁷. Cuộc khủng hoảng lương thực toàn quốc đã khiến Chính phủ ban hành chính sách chung yêu cầu nông dân phải trồng loại lúa Tongil. Mặc dù giống lúa Tongil không dẻo, “hạt gạo rời rạc như cho thiếu nước, nhai mãi vẫn thấy nhạt thèch, chẳng có vị ngọt của gạo gì cả”⁸ nhưng sản lượng gấp ba lần giống thường. Để duy trì sự sống của gia đình, người cha đã cãi lại vợ của mình trồng giống lúa Tongil khi người vợ lên tráo đổi giống lúa thông thường. Cuộc tranh cãi giữa hai vợ chồng về việc trồng giống lúa nào không đơn thuần là xung đột trong cuộc sống thường nhật, mà còn phản ánh sự giằng xé của người cha giữa việc đảm bảo sự sống còn cho gia đình (thực tế, lí trí) và mong muốn giữ lại chút hương vị quen thuộc của quê hương (tình cảm, truyền thống). Những đồng tiền kiếm được từ việc bán lúa không đủ để

⁴ Terry, E., *Literary theory: An introduction* (New York: Wiley-Blackwell, 2003), 78.

⁵ Peter, H. L., *A history of Korean literature* (Cambridge University Press, 2003), 84.

⁶ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, bản dịch của Vương Thúy Quỳnh Anh (Hà Nội: NXB Văn học, 2023), 309.

⁷ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 210.

⁸ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 310.

nuôi sáu đứa con ăn học, nhưng người cha không bao giờ than phiền. Ông chỉ lặng lẽ làm việc từ sáng đến tối, hi vọng một ngày nào đó các con sẽ có cuộc sống tốt đẹp hơn, qua đó thể hiện tình yêu thương và sự hi sinh cao cả của người cha.

Nghịch lí càng được đẩy lên cao trào qua sự kiện giá bò rớt thê thảm do chính sách mở cửa nhập khẩu. Chính phủ ban đầu khuyến khích nông dân chuyển đổi sang chăn nuôi bò, nhưng sau đó lại không có các biện pháp bảo vệ họ trước biến động thị trường. Việc nông dân phải bỏ ruộng đồng để nuôi bò cho thấy họ đã tin tưởng vào định hướng của chính phủ, nhưng cuối cùng lại trở thành nạn nhân của chính sách thiếu nhất quán này. Những người nông dân bỏ ruộng đồng để nuôi bò theo sự khuyến khích của chính phủ giờ lại ra đường đấu tranh, biểu tình. Thậm chí, có người đã tự kết liễu cuộc đời mình vì phẫn uất. Bởi thế, gia đình Heon đã từng điều đứng và khốn cùng, “cha làm nông mà lại mơ ước cho cả sáu đứa vào đại học”⁹. Dù vậy, người nông dân vẫn không cảm cự được và phải bán gấp những con bò. Người cha ấy “không đủ sức đứng thẳng nữa, lưng cha còng hẳn xuống”¹⁰. Người cha, dù gục ngã, vẫn không từ bỏ ước mơ cho con cái tiếp tục con đường học vấn. Sự im lặng và kiên trì của ông, dù tạo ra khoảng cách với con cái, nhưng cũng chính là biểu hiện của tình phụ tử sâu đậm - một tình yêu không cần lời nói nhưng thể hiện qua từng hành động hi sinh. Chính việc các con sau này nhận ra và thấu hiểu được điều này đã trở thành động lực để họ nỗ lực kết nối và hàn gắn những vết nứt trong gia đình. Có thể thấy, tiểu thuyết không chỉ phản ánh một cuộc khủng hoảng kinh tế đơn thuần, mà còn là một bức tranh toàn cảnh về những bất công xã hội, về sự đổ vỡ của những giấc mơ và hi vọng, về nỗi đau và chấn thương tâm lí của cả một tầng lớp nông dân trong quá trình hiện đại hóa của Hàn Quốc, và quan trọng hơn, đó còn là câu chuyện về khả năng tự chữa lành thông qua tình thân và sự thấu hiểu.

Trong bối cảnh hiện đại hóa của Hàn Quốc, đói nghèo trở thành động lực chính thúc đẩy người dân di cư từ nông thôn ra thành thị. Người cha đã bôn ba đến vùng thị thành tìm kiếm cơ hội việc làm để nuôi sống cả gia đình. Thực tế, thành phố Seoul hiện lên với một đám đông nhốn nháo, tòi tàn. Nơi đây đầy trẻ em cơ nhỡ, “người ăn xin trải báo nằm ngủ ở đó”, “thương binh đang chìa chân cụt để xin ăn”¹¹. Thành phố Seoul, qua từng trang viết, hiện lên như một bức tranh hỗn độn và u tối, nơi mà những

⁹ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 274.

¹⁰ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 309.

¹¹ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 226.

âm thanh ồn ào của cuộc sống hiện đại không thể che lấp được những mảng tối của sự nghèo đói và khốn khổ. Một cảnh tượng khiến người cha băn khoăn: “Liệu đây có phải Seoul hay không?”¹². Sự thất vọng với Seoul trở thành điểm khởi đầu cho hành trình về với gia đình của người cha, về với nguồn cội, về với những giá trị truyền thống mà trong những ước vọng giàu có, ông đã từng quên lãng. Đây chính là minh chứng cho khả năng tự chữa lành phi thường của con người Hàn Quốc - khi họ biết quay trở về, kết nối lại với gia đình, với quá khứ, để từ đó tìm thấy sức mạnh vượt qua hoàn cảnh khó khăn và thiếu thốn về vật chất.

1.2. Biến cố lịch sử và sự ghép nối những mảnh kí ức

Shin Kyung-sook từng phát biểu: “Ở tuổi 20, tôi đã sống qua một thời đại với những sự kiện chính trị khủng khiếp và những cái chết đáng ngờ”¹³. Từ đó, nhà văn khắc họa đậm nét những biến động lớn trong lịch sử Hàn Quốc từ thời kì Nhật Bản chiếm đóng Hàn Quốc (1910-1945), Chiến tranh Triều Tiên (1950-1953) đến Cách mạng 19 tháng Tư (15/3/1960-26/4/1960) trong tiểu thuyết của mình. Shin Kyung-sook khéo léo lồng ghép những biến cố lịch sử vào cuộc đời người cha không phải để ca ngợi sự kiên cường đơn thuần, mà để cho thấy chính những vết thương lịch sử ấy trở thành rào cản trong giao tiếp gia đình và chỉ có tình yêu thương cùng nỗ lực thấu hiểu từ con cái mới có thể xoa dịu và chữa lành.

Shin Kyung-sook gọi nhắc đến sự kiện Nhật Bản chiếm đóng Hàn Quốc qua việc nhắc đến năm sinh của người cha - năm 1933. Đây là “thời kì đen tối khi Hàn Quốc bị Nhật Bản chiếm đóng”¹⁴. Đồng thời, cây cầu Daeheungri ở thành phố J được xây dựng vào thời kì Nhật Bản chiếm đóng là một chứng tích lịch sử: “Người Nhật cho rằng đây là lãnh thổ của mình nên mới xây một cây cầu chắc chắn như thế, điều ấy chứng tỏ đế quốc Nhật chưa bao giờ có ý định lùi bước”¹⁵. Cây cầu là sự tồn tại bền vững tương đồng với những vết thương lịch sử khó lành, là hiện thân của kí ức đau thương mà người dân Hàn Quốc phải gánh chịu. Thế nhưng, Shin Kyung-sook chỉ nhắc đến sự kiện đó để làm nền cho những nỗi đau của người cha. Tác giả đã kể về

¹² Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 270.

¹³ Maya, J., “Kyung-Sook Shin: “In my 20s I lived through an era of terrible political events and suspicious deaths“, *The Guardian*, June 7, 2014, <https://www.theguardian.com/books/2014/jun/07/kyung-sook-shin-south-korea-interview>, truy cập ngày 25/08/2025.

¹⁴ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 24.

¹⁵ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 28.

câu chuyện Heon đã gặp cha trên cây cầu ấy. Cảm giác tội lỗi khi “đã lơ ngoảnh mặt làm ngơ trước dáng vẻ tiều tụy của cha”¹⁶. Một con người khổ sở vì cuộc sống mưu sinh với đôi vai buông thõng, áo khoác sờn rách vắt trên vai, áo ba lỗ nhàu nát nhét bên trong quần rộng thùng thình, một bên đế dép bị mòn nên cha bước đi khập khễnh, nghiêng hẳn sang một bên. Người con nhận ra rằng để hiểu cha, mình phải đối diện với những vết thương mà cha đã mang trong thâm lặng suốt bao năm.

Chiến tranh Triều Tiên được Shin Kyung-sook miêu tả là một thời kì loạn lạc “đã có nước mắt, đã có yêu thương”. Cuộc chiến tranh được tái hiện qua kí ức ngắt quãng của người cha: “Giải phóng rồi mà lại sinh ra cái vĩ tuyến 38 gì đó, nghe nói vì nó mà người ta chẳng thể đi lên phía Bắc. Không thể liên lạc cũng không thể qua lại thăm hỏi những người bên đó. Giải phóng rồi mà không cho người ta đi lại”¹⁷. Đặc biệt, cuộc chạy trốn đầy kịch tính của người cha là minh chứng cho ý chí sinh tồn mạnh mẽ trong bối cảnh đầy chết chóc: “Giữa đêm, cha, ông trẻ Young San và vài người trong xóm đột nhiên dừng lại, họ bảo nhau đếm đến mười thì hãy nhảy xuống ruộng. Vừa nhảy xuống, cha nghe thấy tiếng đạn nổ ở phía sau... Cha bị kẹt trong bùn với tiếng súng đoàng đoàng bên tai, tới khi mở mắt ra thì trời đã sáng. Tất cả đều chết, chỉ mình cha sống sót”¹⁸. Những câu chuyện chiến tranh mà cha kể lẻ tẻ, ngắt quãng chính là những mảnh ghép kí ức mà người con phải kiên nhẫn thu thập, chấp nối để có thể thấu hiểu và từ đó thu hẹp khoảng cách tình cảm giữa hai thế hệ. Đây chính là thông điệp nhân văn sâu sắc, đó là sự chữa lành không đến từ việc quên đi quá khứ, mà đến từ việc chấp nhận vết thương của quá khứ.

Cuộc chiến ngày càng quyết liệt, căng thẳng nên cha của Heon nhận được lệnh nhập ngũ. Việc tham gia quân ngũ lúc này đồng nghĩa với cái chết, đặc biệt ông là con trưởng của gia đình. Nhờ ông trẻ Jeon Ju, cha của Heon không phải nhập ngũ, bằng cách “đặt ngón trở bên phải của cha giữa hai phần của dao cạo, rồi nhanh chóng hạ phập dao xuống”¹⁹. Đây là minh chứng cho sự tàn khốc của chiến tranh và những hi sinh thầm lặng mà cha mẹ đã phải gánh chịu để bảo vệ gia đình. Ngón tay cụt trở thành dấu ấn hữu hình của tình yêu thương - một lời nhắc nhở rằng mỗi vết thương trên thân thể cha đều chứa đựng một câu chuyện về sự hi sinh vì con cái.

¹⁶ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 31.

¹⁷ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 113.

¹⁸ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 115.

¹⁹ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 117.

Trong hành trình lên Seoul để kiểm tiền, người cha đã chứng kiến Cách mạng 19 tháng Tư đầy hỗn loạn và đau thương với cảnh người ta nã súng vào học sinh cấp hai chỉ chừng mười bốn, mười lăm tuổi. Mảnh giấy của người con gái chủ hàng cá hồ kho đã thể hiện thái độ tố cáo hành vi gian lận bầu cử và ý thức chính trị sâu sắc: “Thấy người ta đánh tráo phiếu ngay trước mắt mà không phản kháng thì sau này chuyện gian lận bầu cử vẫn sẽ tiếp diễn. Đây là bước đầu tiên hướng tới dân chủ chủ nghĩa”²⁰. Phong trào này là cuộc nổi dậy của quần chúng, dưới sự lãnh đạo của các nhóm lao động và sinh viên, nhằm lật đổ chế độ độc tài của chính quyền Rhee Syngman, cần thiết cho quá trình chuyển mình từ một quốc gia độc tài quân sự để trở thành một quốc gia dân chủ của Hàn Quốc. Các sinh viên vừa hô vang khẩu hiệu vừa tiến lên phía trước: “Yêu cầu thực hiện lại cuộc bầu cử gian lận”²¹. Một cuộc bạo loạn nổ ra: “Cảnh sát và đoàn người biểu tình đối đầu gay gắt. Cảnh sát bắn đạn hơi cay... Những phát súng liên tiếp được bắn ra... Mọi người tản ra rồi tụ lại...”. Giữa bối cảnh lịch sử đầy biến động đó, hình ảnh người cha được khắc họa đầy tính nhân văn. Giữa đám đông náo loạn, tâm khảm của ông hiện lên “hình ảnh cậu con trai thứ ba vừa mới sinh, vẫn còn đang quấn tã. Khuôn mặt lo lắng của cậu con cả xin cha đừng đi đâu hết. Đáng vẻ ngoan ngoãn nghe lời mẹ của cậu con trai thứ hai”²². Shin Kyung-sook đã tạo nên một sự tương phản mạnh mẽ với bối cảnh bạo loạn xung quanh, đồng thời làm nổi bật tình yêu thương gia đình - động lực mạnh mẽ thôi thúc người cha phải sống sót trở về nhà. Bằng cách đặt tình phụ tử làm tâm điểm giữa cơn bão táp lịch sử, Shin Kyung-sook đã nhân văn hóa các sự kiện vĩ mô. Người cha không phải là một anh hùng làm nên lịch sử, mà là một người bình thường, kiên cường tìm cách sống sót vì gia đình. Tình yêu thương gia đình trở thành động lực sống và giúp ông vượt qua thời khắc sinh tử. Tuy nhiên, chính những biến cố kinh hoàng này đã làm người cha trở nên khép kín, khiến những đứa con sau này phải rất khó khăn mới có thể thấu hiểu.

1.3. Bệnh tật và những tổn thương cần chữa lành

Những ám ảnh về cái chết đến từ dịch bệnh hoành hành ở làng J vào những năm 1933 và 1947. Đó là một căn bệnh lạ nếu mắc phải sẽ khó qua khỏi nếu không vượt qua ngày thứ năm. Những cái chết đó đã khiến cuộc đời của người cha thay đổi: “Cha đã mất cả ba anh trai vì dịch bệnh và phải trở thành con trưởng”, “mùa hè năm mươi

²⁰ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 233.

²¹ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 232.

²² Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 234.

bốn tuổi, cha đã mất cả hai đấng sinh thành trong vên vẹn có hai ngày”²³. Vì dịch bệnh, người cha không thể đến trường đi học, ông ngoại trước khi mất đã dạy cha đọc sách *Tiểu học* của Chu Hi, học thuộc lòng *Minh tâm bảo giám* nên cha chỉ biết viết chữ Hán và bập bẹ chữ Hàn. Cha đã phải vất vả từ nhỏ và thay vì đến trường, cha phải ra đồng. Những mất mát do dịch bệnh đã để lại những tổn thương sâu sắc trong tâm hồn người cha: “Đến linh cữu cũng chẳng khiêng được”²⁴. Việc mất đi cả gia đình trong thời gian ngắn đã buộc cha phải gánh vác trọng trách quá sớm khi mới chỉ là một đứa trẻ mười bốn tuổi. Không chỉ mất đi cơ hội được học hành đến nơi đến chốn, cha còn phải đối mặt với gánh nặng mưu sinh và nỗi cô đơn tột cùng. Sự nghiệt ngã của số phận đã khiến cha trở nên chai sạn, nhưng đồng thời cũng hun đúc nên ý chí kiên cường để vượt qua nghịch cảnh. Dù không được đến trường nhưng việc học chữ Hán và *Minh tâm bảo giám* từ ông ngoại đã giúp cha trau dồi được phần nào văn hóa và tri thức, trở thành hành trang tinh thần quý giá trong cuộc đời sau này. Có thể nói, những nỗi đau do dịch bệnh mang lại đã định hình nên tính cách và số phận của người cha, khiến người cha trở thành một người đàn ông cứng cỏi, một mình gánh vác gia đình nhưng cũng đầy day dứt về những mất mát.

Đó còn là căn bệnh ung thư dạ dày quái ác mà Jung Da Rae - người mẹ của Heon mắc phải. Căn bệnh ấy không chỉ dày vò sức khỏe thể chất của người mẹ mà còn bào mòn tinh thần của bà. Vì phải lên Seoul nhập viện, người mẹ phải sống trong không gian tù túng và buồn chán ở nhà người con thứ ba. Bà luôn có mong muốn thăm vườn rau, muốn tới câu lạc bộ người cao tuổi, cảm thấy bất lực trước cuộc sống “cả ngày hết nằm lại ngòai, chẳng có gì để làm, mẹ thấy mình như người vô dụng. Tệ thật đấy, cảm giác như thể mẹ đã sống quá lâu rồi. Mẹ muốn về nhà”²⁵. Điều này làm nổi bật hình ảnh người phụ nữ truyền thống Hàn Quốc với tình cảm gia đình sâu đậm. Từ hình ảnh người mẹ mắc bệnh nan y, tiểu thuyết đã đặt ra những vấn đề xã hội đáng quan tâm về việc chăm sóc người cao tuổi trong xã hội hiện đại, đồng thời phản ánh thực trạng cuộc sống của người già khi mắc bệnh hiểm nghèo: họ không chỉ phải chống chọi với bệnh tật mà còn phải đối mặt với nỗi cô đơn và cảm giác mất tự do trong chính ngôi nhà của con cái mình.

²³ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 20.

²⁴ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 101.

²⁵ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 292.

Cha của Heon mắc một căn bệnh lạ không thể chẩn đoán chính xác, gia đình của Heon đã nhiều lần đưa cha đến gặp bác sĩ, thậm chí ông cũng từng tự mình đến bệnh viện để kiểm tra sức khỏe. Dấu hiệu của những căn bệnh đó vốn dĩ đã được phát hiện từ lâu: “Cách đây hơn ba mươi năm cha đã bắt đầu tỉnh dậy giữa đêm ngồi bần thần, cách đây hơn hai mươi năm thì bắt đầu nói mớ dữ dội, cách đây mười lăm năm thì bắt đầu thức dậy đi lòng vòng ngoài sân rồi đi vào kho”²⁶. Thậm chí, ông từng ngất tới năm lần, đột nhiên toàn thân ông ấy co giật như bị động kinh, trong tích tắc chẳng hiểu lấy đâu ra sức mà ông xô đẩy người khác. Đây thực chất là biểu hiện của chứng rối loạn căng thẳng sau sang chấn (PTSD). Những đêm ông “biến mất”, la hét và co giật không phải là hành vi vô thức, mà là sự tái hiện sống động những kí ức kinh hoàng từ chiến tranh. Nhà kho và ngoài hiên trở thành nơi trú ẩn an toàn, nơi quá khứ đau thương trở lại. Căn bệnh của người cha không đơn thuần là sự suy giảm thể chất của tuổi già mà còn là biểu hiện của kí ức bị dồn nén, của những chấn thương chưa bao giờ được chữa lành. Chính lúc này, những đứa con, đặc biệt là người kể chuyện Heon, mới bắt đầu hành trình tìm hiểu quá khứ của cha. Việc chăm sóc người cha bệnh tật đã buộc họ phải đối mặt với những trang sử gia đình mà họ chưa từng biết đến, biến sự chăm sóc thành một cuộc đối thoại muộn màng và một nỗ lực hàn gắn. Cái chết và bệnh tật xuất hiện như một sự ám ảnh dai dẳng trong cuộc sống của các nhân vật trong tiểu thuyết của Shin Kyung-sook. Từ dịch bệnh làng J cướp đi cả gia đình và tuổi thơ của người cha, đến căn bệnh ung thư khiến người mẹ mất dần tự do và nỗi day dứt khi làm liên lụy những người con của mình, cho đến chứng bệnh kỳ lạ của cha Heon với những lần “biến mất” giữa đêm - tất cả đã để lại những vết thương sâu sắc không chỉ về thể xác mà còn về tinh thần. Qua đó, tác giả phản ánh sự bất lực của con người trước sự nghiệt ngã của số phận. Tuy nhiên, chính trong những thử thách ấy, tình cảm gia đình đã trở thành điểm tựa quan trọng giúp các nhân vật vượt qua nghịch cảnh.

2. Những vấn đề xã hội trong tiểu thuyết *Hãy về với cha* với sự đối thoại văn học

2.1. Đối thoại với tiểu thuyết *Hãy chăm sóc mẹ của Shin Kyung-sook*

Tiểu thuyết *Hãy về với cha* có thể được xem là một tác phẩm tiếp nối tác phẩm đã làm nên tên tuổi của Shin Kyung-sook trên văn đàn quốc tế: tiểu thuyết *Hãy chăm sóc mẹ*. Cả hai tiểu thuyết đều có chung kiểu cốt truyện: những đứa con trưởng thành, vì

²⁶ Shin Kyung-sook, *Hãy về với cha*, 411.

một biến cố (mẹ mất tích hoặc cha bệnh nặng) nên bắt đầu hành trình khám phá cuộc đời hi sinh thầm lặng của người cha hoặc người mẹ. Những sự mất mát của cha mẹ trở thành sự ám ảnh tội lỗi đối với những người con đã từng vô tâm với họ.

Tuy nhiên, nét đặc thù của tiểu thuyết *Hãy về với cha* nằm ở việc chuyển tiêu điểm từ hình tượng người mẹ sang người cha. Trong văn hóa Hàn Quốc, người mẹ thường là biểu tượng của sự hi sinh, tình yêu thương vô điều kiện. Tiểu thuyết *Hãy chăm sóc mẹ* khai thác thành công hình tượng này. Ngược lại, người cha thường là một hình tượng mang trạng thái xa cách, im lặng và những “khoảng trống” về mặt cảm xúc. Trong tiểu thuyết *Hãy về với cha*, Shin Kyung-sook đã khai phá “vùng im lặng” đó. Vì vậy, tác phẩm không chỉ kể về sự hi sinh của người cha, mà còn giải mã sự im lặng của ông. Nó cho thấy đằng sau vẻ ngoài khác khổ, ít nói là cả một thế giới nội tâm bị tàn phá bởi chấn thương lịch sử. Nếu nỗi đau của người mẹ trong *Hãy chăm sóc mẹ* gắn liền với không gian gia đình, thì nỗi đau của người cha trong tác phẩm này lại gắn chặt với chấn thương của cả một dân tộc. Đây chính là điểm khác biệt cốt lõi, đồng thời mở ra một sự nối tiếp, bổ sung những cái nhìn khách quan, trọn vẹn về hình tượng người cha và hình tượng người mẹ trong văn học Hàn Quốc.

2.2. Đối thoại với văn học Hàn Quốc về đề tài chiến tranh và gia đình

Đề tài chiến tranh và những hệ lụy của nó là một dòng chảy lớn trong văn học Hàn Quốc với những tác phẩm tiêu biểu như *Quảng trường* của Choi In-hun, *Người khách* của Hwang Sok-yong... Các tác phẩm này thường tiếp cận lịch sử từ góc độ vĩ mô: sự xung đột ý thức hệ, những cuộc tàn sát tập thể và nỗi đau của cả một cộng đồng bị chia cắt.

Điểm đặc sắc của Shin Kyung-sook trong tiểu thuyết *Hãy về với cha* là bà đã “gia đình hóa” (domesticate) chấn thương lịch sử. Thay vì mô tả những trận chiến hay những diễn ngôn chính trị lớn lao, bà cho thấy lịch sử đã ghi dấu lên một cơ thể, một tâm trí cụ thể và chi tiết. Những hệ lụy của chiến tranh, xung đột chính trị như những mảnh kí ức kích hoạt chấn thương. Bằng cách này, Shin Kyung-sook đã mang lịch sử từ không gian công cộng vào không gian riêng tư của gia đình. Bà cho thấy những biến động vĩ mô cuối cùng lại được cảm nhận qua những nỗi đau và ám ảnh cá nhân, qua sự im lặng giữa cha và con. Cách tiếp cận vi mô, tập trung vào tâm lí và tình cảm này khiến cho nỗi đau lịch sử trở nên chân thực và lay động một cách sâu sắc, khác biệt với cách tiếp cận mang tính sử thi hoặc chính luận của nhiều tác giả khác.

Kết luận

Thông qua việc mô tả những vấn đề xã hội như đói nghèo, biến động lịch sử và bệnh tật, Shin Kyung-sook đã thành công trong việc khắc họa hiện thực về gia đình Hàn Quốc trong thời hiện đại. Đồng thời, các khía cạnh xã hội như khoảng cách thế hệ, gánh nặng tuổi già, chấn thương sau chiến tranh và nỗ lực hàn gắn trong gia đình góp phần đưa tiểu thuyết *Hãy về với cha* trở thành một tác phẩm có chiều sâu về tâm lí con người với sức chịu đựng, tình yêu thương và sự kiếm tìm thấu hiểu trong bối cảnh lịch sử - xã hội đầy biến động. Tiểu thuyết không chỉ phản ánh những thách thức mà mỗi gia đình phải đối mặt mà còn khẳng định vai trò và giá trị bền vững của tình thân trong việc giúp con người vượt qua mọi khó khăn. Như vậy, việc tìm hiểu về các vấn đề xã hội trong tác phẩm đã cho thấy sức mạnh của văn chương qua tác phẩm của Shin Kyung-sook trong việc nắm bắt và phản ánh hiện thực đa tầng, gợi mở những suy tư sâu sắc về những vấn đề mang tính phổ quát về mối quan hệ giữa cá nhân – gia đình - xã hội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Lauren, B. "I went to see my father by Kyung-Sook Shin". *World Literature Today*, 4(97) (2023).
- Peter, H. L. *A history of Korean literature*. Cambridge University Press, 2003.
- Maya, Jaggi. "Kyung-Sook Shin: "In my 20s I lived through an era of terrible political events and suspicious deaths". *The Guardian*, June 7, 2014, <https://www.theguardian.com/books/2014/jun/07/kyung-sook-shin-south-korea-interview>, truy cập ngày 25/08/2025.
- Nguyễn Đức Thanh Trúc. *Hình ảnh người phụ nữ Hàn Quốc hiện đại từ góc nhìn văn hóa qua một số tác phẩm văn học*. Luận văn thạc sĩ. Thành phố Hồ Chí Minh: Trường Đại học Khoa học xã hội và nhân văn, 2023.
- Terry, E. *Literary theory: An introduction*. New York: Wiley-Blackwell, 2003.
- Thanh Huyền. "Shin Kyung Sook: "Tôi chỉ viết câu chuyện tôi muốn viết", *VnExpress*, ngày 25 tháng 5 năm 2012, <https://vnexpress.net/shin-kyung-sook-toi-chi-viet-cau-chuyen-toi-muon-viet-2134986.html>, truy cập ngày 25/08/2025.
- Shin, K. *Hãy chăm sóc mẹ*. Bản dịch của Lê Hiệp Lâm, Lê Nguyễn Lê. Hà Nội: NXB Hà Nội, 2017.
- Shin, K. *Hãy về với cha*. Bản dịch của Vương Thúy Quỳnh Anh. Hà Nội: NXB Văn học, 2023.